

HRVATSKI LIST: U pretplati
za čitavu god. K 36—,
za polugodište K 18—,
mjesечно K 9—, mje-
sečno K 3 60, u malo-
prodaji 12 f. pojedini broj.
OGLASI imaju se r-
apravi lista trg Custoza 1.

HRVATSKI LIST

HRVATSKI LIST: izlazi
u nakladnoj urednici J. D.
KRMPOČIĆ u Puli, trg
Custoza 1. Uredništvo:
Sibinska ulica br. 24. —
Odgovorni urednik JOSIP
HAIN u Puli. — Ruko-
pisi se ne vraćaju.

izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

Godina III.

U Puli, četvrtak 4. listopada 1917.

Broj 504.

Austrijska zastupnička kuća.

: Beč, 2. Vlada podastire na temelju § 3. ratno-gospodarskog ovlašteničkog zakona, na temelju tog zakona kroz vrijeme od 24. srpnja do 25. rujna izdane ministerijalne naredbe i odredbe, koje se upućuju ratno-gospodarskom odboru.

U nastavnom prvom čitanju financijskih predloga izjavila zastupnik Waldner, raspravljajući o političkom položaju, e se čini, da oni, koji hoće primiti budućnost svojih naroda iz neprijateljske ruke, upravo idu za razorenjem kuće. (Odobranje kod njemačkih nacionalaca.) Po ministru predsjedniku izražena suzdržljivost i nada, da će ovdje stvari same o sebi doći u tok, svakako je dokazom slabih političkih metoda upravljanja. Onima pako, koji kauc položiti ruku na opstanak kuće, dovikuje govornik, ako je ikad parlament bio potreba naroda, to je pogotovo sad u ovo užasno doba. Uspjeli, najveći, koji se je mogao postignuti, postignuti je. Panslavizam, krvni dušmanin monarhije, leži raspršen na tlu i okrenuo se je protiv svom vlastitom nosiocu, protiv caru. Preostalo bi još, da se stane na put možebitnim pokušajima neprijatelja, kako se ne bi kod mirovnih rasprava mijesali u naše unutrašnje odnose. Tek iza toga će doći vrijeme za potrebito djelo reforma u ovoj državi i u ovoj kući. (Živahno odobranje kod njemačkih nacionalaca.)

Govor zastupnika Ravnikara.

Zastupnik dr. Ravnikar izjavlja, da se je ministar-predsjednik u otvorenom otklonu državne zajednice Jugoslavena nalazio u najčudnovatijem sporazumku sa poglavicom ugarske vlade, a s druge da si je strane prisvojio program njemačkog narodnog saveza. Pod austrijskom se državnom misli razumijeva sve veća i veća samostalnost Ugarske i nadgospodstvo Nijemstva u toj državi. Mi smo dali vladi zgođe, da liječi bolesno tijelo austrijske države prema naputku izjednačenja i udovoljenja svih naroda, koji ju sačinjavaju. Liječenje je bilo otklonjeno. No ipak svom odlučnošću otklanjamo spočitavanje, da nemamo nikakova smisla za austrijsku državnu misao. U ljetnom smom zasjedanju lojalno glasovali za proračunski provizorij. Naš je votum bio narečen osjećajem dužnosti, kakav se on sad pokazuje na bojištima. Da se danas misli o nama, e ćemo učiniti isto, što smo bili učinili u lipnju, značilo bi isto, što i ljubiti ruku, koja drži bič. Mi smo čvrsto uvjereni, da ćemo naš cilj postići i bez sudjelovanja vlade. Govornik prosvjeduje protiv sumnjičenju, kao da je jugoslavenski program diktovan od antante, obraća se protiv djelatnosti poljskih sudova i žali se na to, što je ministar-predsjednik izjavio, da se obzirom na promjene ne može ništa postići. Jugoslaveni se drže svog programa, neka bude ministar-predsjednik uvjeren o tom, da će si naći svoje mjesto i na suncu.

Izatoga govore zastupnici Seidl, Levicky i dr. Steinwender, koji izjavlja, da su kod visokih mobilizacionih troškova djelomice krivci radi radi pretjerivanja cijena oni kod vojne uprave.

Zastupnik Daszynski izjavlja, e Poljaci moraju otkloniti, da bude ključ do položaja jedino i samo u rukama poljačkog kluba.

Govor zastupnika Rybarža.

Zastupnik se Rybarž obraća protiv spočitavanja, kao da se Slovenci drže neprijateljski protiv Nijemcima, i veli, neka se u prvom redu pita, kako se Nijemci ponašaju prema Slovencima. U novije da su se vrijeme doduše umanjile socijalne protivimbe, no to jače se javlja narodnosna protivština. Govornik se tuži radi narodnosnog zapostavljanja Slovenaca i odbija nazor, da znači imenovanje slovenskog ministra susretljivost naprama nastojanjima Slovenaca. Ovi ne mogu za malene koncesije stavljati na kocku ili prodavati čitave budućnosti svojega naroda. Oni traže narodnosnu autonomiju i samoupravu. Deklaraciju Jugoslavena odbija ministar-predsjednik, da, ona se predočuje kao neudruživa s austrijskom državnom misli i izjavlja upravo veleizdajom. Nasuprot tomu upućuje govornik na Chlumeckoga, koji je kazao, da mora

slobodan, sjedinjen jugoslavenski narod postati iz ovoga rata; pitanje je samo, sa, ili protiv Austriji, sa ili protiv Hapsburškoj. Prvo bi nas dovelo samo do novih visina, a ono potonje bi zapečatilo našu sudbinu. (Odobranje kod stranačkih drugova.)

Financijski se predlozi upućuju proračunskom odboru. Prema predlogu se predsjednika prima u prvom, drugom i trećem čitanju prešni zakon o nadoknadnim mjerama na gospodarskom i pravnom području, uslijed ratnih događaja.

Naredna sjedenica sutra uz dnevni red: Manja izvješća političkog i obrtno-političkog odbora.

: Beč, 2. Ratno je gospodarstveni odbor raspravljao o carskoj naredbi od 16. listopada 1914. glede nadoknadnih mjera. Ministar je za javne radnje Homann izjavio, da se je pretvorba carske naredbe u zakon pokazala potrebitom. Ovlasti će vlada uporabiti tui, kad će postupkom neprijateljskih država biti na to prisiljena. Glavna se svrha sastoji u tom, da se dobave jamstva, koja bi imala pružati vladi prilagorenu sigurnost protiv neprijateljskim vladama. Iza duže bi rasprave prihvaćen taj zakon.

Beč, 3. (D. u.) U današnjoj su sjednici zastupničke kuće interpellirali zastupnici Tomašek, Stanjek i drugovi ministra za zemaljsku obranu radi

umrčenja nekog draguna

na stanici istočne željeznice u Beču. Interpelacija glasi:

„U ponedjeljak, dne 1. listopada na večer, ukrcano je na Bečkom istočnom kolodvoru 35 momaka odijeljenja za ručne strojnice neke dragunske pukovnije. Kad je pred odlaskom vlaka istupio vojnik, koji je odlazio na bojište, imenom Mauritz, da se oprosti od svojih znanaca, koji bljahu prisutni na peronu te stajali tik polag vagona, pristupio je natporučnik vojniku te ga čusnuo nekoliko puta iza kratke izmjene riječi. (Živahni medjupovici kod Čeha i socijalnih demokrata.) Kod toga je kušao Mauritz, da se obrani od daljnjih udaraca te je suno časnika od sebe, koji je nato izvukao bed te počeo na sljepu sreću bosti Mauritza. Dragun obležao je kao lješina na mjestu. (Ponovni živahni medjupovici kod Čeha i socijalnih demokrata.) Ovaj postupak protiv vojnika, koji se je vrhu toga javio dobrovoljno već 4. put na frontu i koji je bio više puta odlikovan, ne daje se dovesti u sklad sa osjećajima čovječanstva i sa pravilima časnika. Potrebna je primjerena kazna. Stavija se upit na ministra za zemaljsku obranu, da bi mu je taj slučaj poznat i da li je pripravan, da se pobrine oko toga, da se provede stroga istraga o tom slučaju te da saopći kući rezultat sudbene istrage i koje mjere misli pokrenuti, da se ne ponove slični slučajevi.“

Kuća zaključuje, da se ovaj upit smatra prešnim; za tim određuje potpredsjednik stanku, da se može pozvati ministra za zemaljsku obranu sjednici. — Iza kako se je sjednica opet otvorila, utemeljuje Tomašek svoju upit a za tim uzima riječ ministar za zemaljsku obranu

podmaršal von Czapp, koji izvodi:

„Prije svega moram da stavim na čelo svojih izvoda, da sam tek pred nekoliko časaka čuo o slučaju, o kojem se radi. Naravno nije sam još u stanju, da činim kojekakva saopćenja o žalosnom događaju. Umije se samo po sebi, da ću odmah, čim dobijem obavijesti o istrazi, dati kući točna, detaljirana i istinska saopćenja (odobranje). Istragu sam već odredio telefonskim putem. Mogu uvjeravati kuću, da ću ispitati najsavjesnije pitanje krivnje (odobranje) i ako zaista predleži krivnja, (živahni medjupovici), da ću krivca po zakonu pozvati na odgovornost. Molim gospodu, da budu uvjerena o tome, da nijedan ne žali više ovaj veoma žalostni slučaj, kojemu je pao žrtvom skupocjen jedan ljudski život, do mene samoga. Bit ću uvijek spreman, da uložim sav upliv svog položaja, e ne bi se po čovječjoj providnosti više desili slični slučajevi. (Živahno odobranje.) Poduzeo sam takodjer mjere, da saznam čim prije o ovakovim slučajevima, kad bi se imali desiti.“ Za ministrom govori

zastupnik Stanjek koji kaže:

„Ministar je govorio zaista nama svima iz srca. Ako hoćemo međutim, da uzmemo njegove riječi ozbiljno, kako ih je — nadam se — naučila Njegova preuzvišenost, tad je potrebno još nešto, da se naime na fronti i u zaledju kaže bistro i jasno, da ljudi smiju pristupiti reportu i da će biti svaki pretpostavljeni najstrože kažnjen, koji bi si dozvolio, da odbije kojega-god momka sa pritužbom. Moramo kazati sa tog mjesta, da smo pripravn, da zamolimo za audijenciju kod Nj. Veličanstva, našeg najvišeg zapovjednika, da mu saopćimo ovakove slučajeve, kad bi se imali opetovati.“ (Odobranje kod Čeha i socijalnih demokrata.) Govornik predlaže, neka se debata odgodi, dok će ministar biti u stanju, da daje bliža pojašnjenja i da saopći kući, što se je desilo sa časnikom“. Kuća prihvaća predlog.

Osjeđuravanje od bolesti.

U debati o osjeđuravanju od bolesti kritizirao je zast. Forstner prilike kod kotarskih bolesničkih blagajna za pomorce u Trstu te je predložio resoluciju, u kojoj se vlada pozivlje, neka raspusti od brodoglasnika osnovane bolesničke blagajne u Trstu, jer ne odgovaraju zakonskim ustanovama te neka izjavi, da se pomorci svih kategorija osjeđuravaju u kotarskim bolesničkim blagajnama.

Njomački jezik kod željeznica.

Željeznički je odsjek nastavio vijećanje o predlogu zastupnika Kadlečka, koji se tiče jezikovne naredbe na željeznicama. Ministar je željeznica barun Bahians uputio na to, da je njemački jezik već od godine 1884. dalje proglašen službenim jezikom uprave državnih željeznica, u kojem se jeziku mora naročito vršiti unutrašnja služba uključivši medjusobni saobraćaj svih organa uprave državnih željeznica. Poznavanje službenog jezika sa strane svih definitivnih namještenika državnih željeznica jest neophodno potrebiti preduvjet za sigurnost i jedinstvo prometa. Jezikovna odluka od 6. srpnja 1915. ne sadržaje ni načelne promjene niti zamajnije interpretacije § 20. organizacionog statuta, već samo podsjećuje na ustanove istoga. Ministar izjavlja, da će izdati odgovarajuće upute, da se sprječiti eventualno tendenciozno tumačenje postojećih propisa. Pomno ću ispitati želje pritužbe, koje se tiču jezikovnih uredbi kod uprave državnih željeznica te ću na ovom području uvesti sve one polakšice, koje će se pokazati izvedivima naročito nakon prelaza u normalne odnose. Konačno ću svom silom djelovati u pravcu, da se ne budu više opetovale sažaljenja vrijedne drskosti pojedinih namještenika, počinjene spram javnosti uslijed krivog tumačenja takozvane jezikovne odluke. Ministar je konačno u ime vlade zamolio, da se ne odrede odobrenja predloga. Zast. Pfaunegger predlaže, da se rasprava odgodi, dok se ne tiskaju predlozi izvjestitelja i izvodi ministra željeznica. Nakon duže debate, kod koje su sudjelovali zast. Ellenbogen, Hain, Korošec i Kuranda, primljen je Pfauneggerov predlog sa 22 protiv 20 glasova, našto je sjednica bila zaključena.

Interpelacija o govoru Czernina.

U današnjoj sjednici zast. kuće podastirila je od zast. Pika i drugova interpelacija, tleuča se u Budimpešti držanog govora vanjskog ministra. U njoj se upravlja pitanje na zajedničku vladu, nije li ona sklona, da upliva u pravcu, da i naši saveznici izjave, da odobravaju izvode grofa Czernina, da se pobrine zato, da se sa držaj Czerninog govora na prikladan način notificira neprijateljskim državama, da na vanjskog ministra upliva u smislu, da u svrhu upotpunjenja svog govora zauzme oficijelno stanovište u pitanju prava samoodređenja naroda naše države i konačno da vanjskog ministra upozori na to, da bi više odgovaralo njegovom položaju i da bi dalo samo veću vrijednost njegovim izvodima, kad ne bi slične političke govore držao kod banketa, već pred legitimnim zastupnicima pučanstva u kompetentnim korporacijama.

Beč, 3. (D. u.) Zast. kuća. Naredna sjednica vršit će se u četvrtak dne 11. listopada.

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJESTAJ.

Beč, 3. (D. u.) Službeno se javlja: Istočno i albansko bojište. Nema osobitih događaja.

Talijansko bojište.

U odsjeku brda sv. Gabrijela usplamtli su jučer pješački bojevi. Jače su sile neprijatelja navalile na naše položaje. Osvojenje uskog komada jarka na zapadnom obronku brda tvori jedini uspjeh navale Talijanaca, koji su pretrpjeli teške gubitke.

Poglavica generalnog stožera.**NJEMACKI RATNI IZVJESTAJ.**

Berlin, 3. listopada. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana javlja:

Zapadno bojište.

Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: Na obali između Langemarcka i Zandvoorde poskočilo je jučer topnički boj opet do velike žestine; u srednjim je odsječcima bojne fronte ojačao dapače do najjačih palibentih sunaka. U jutro naprezao se je neprijatelj ponovno ali posve bez uspjeha, da opet zauzme područje, koje smo mu dan prije oteli sjeverno od ceste Menin-Ypern.

Bojna skupina njem. prijestolonasljednika Na obim stranama često Laon-Solssons razvilo je topništvo opet živahnu bojnu djelatnost. Uzduž Aisne, kod Relmsa i u Champagni donijeli su nam izvidnički sunaci dobitka na zarobljenicima i plijenu. Na istočnom brljegu Moze uspjelo je jučer württembergskim četama, da na sjevernom obronku uzvisine 344 istočno od Samoguleux osvoje na juriš francuske opkope u širini od 1200 metara. Preko dana poduzeli su Francuzi 8 protunavala, da nas izbace iz osvojenog područja. I preko noći je žilavi neprijatelj nastavio svoje natrikvanje. U ljetim su bojovima bili Francuzi svaki put suzbijeni. Preko 150 je zarobljenika od dviju francuskih divizija dopalo naših ruku. Svaki je uzaludni juriš pomnožio krvave gubitke neprijatelja. Paljba je iz bojnog polja zahvatila također susjedne dijelove fronte te je bila jaka sav dan i svu noć.

Navale bombama naših ljetača u noći od 1. na 2. t. m. na London, Margate, Sheerness i Dover imale su, kako smo ustanovili, dobar uspjeh. I na engleske smo luke i glavna stjecišta prometa u sjevernoj Francuskoj bacili sa ustanovljenim dobrim uspjehom mnogo bomba. Poručnik je Contermann oborio svog 39., a natporučnik Berthold svog 29. neprijatelja u zračnome boju.

Istočno i macedonsko bojište.

Nema nikakvih većih bojnih djela.

Prvi majstor glavnog stajala Ludendorff.

NEPRIJATELJSKI IZVJESTAJ.**Talijanski:**

1. listopada. Na visoravni je Banjšica obnovio neprijatelj svoje nasrtajne pokušaje proti postojankama, koje smo onomadne bili osvojili. Svaki je put bio odbijen. Broj u ofenzivama u posljednja tri dana dopremljenih zarobljenika iznosi 2019 ljudi, medju njima 63 časnika. Na Krasu žestoka djelatnost patrolja.

U dolini Fumo (Adarnello) pokušali su neprijateljski odjeti, da se približe našim postojankama između Col della Porta i Col Forcel Rosso, no bili su potjerani u bijeg i progonjeni po našim patroljama, koje su se dočepale većih zaliha municije i eksplozivnih tvari.

U noći od 29. na 30. rujna bacala su neprijateljska ljetala na napućena mjesta Palmanova-Oglej, Tržić i druga mjesta na donjoj Soči bombe, a da nijesu prouzrokovala štete. Jedna bje žena ubijena.

2. listopada. Duž čitave fronte topovske akcije srednje jakosti. Na visoravni Banjšica bezodvlačno su našom vatrom suzbiti mjesni navalni pokušaji. Na Krasu bijahu naše patrolje veoma djelatne u sjevernom odsjeku. U južnom odsjeku stekli smo zemljišta nenadanom navalom.

Ruski:

2. listopada. Sjeverna fronta. U smjeru na Rigu, južno od željeznice u okolici Kornberga, Spital i Grundul napredovale su čete naših prednjih straža do 1 i pol vrste.

Zapadna, jugozapadna i rumunjska fronta. Puščana paljba.

Kaukaska fronta. Ništa osobito.

Lijetalastvo. 29. rujna oborili smo puščanim strojem neprijateljsko ljetalo u okolici Brodya.

Engleski:

2. listopada u jutro. Polag zadnjih je vijesti neprijatelj poduzeo jučer i prošle noći ništa manje od 5 različitih navala sa svježim četama na dio naše nove fronte medju cestom Ypern-Menin i na sjeveroistočnom uglu šume Polygon. Još jedna je bezuspješna navala bila poduzeta od neprijatelja u okolici od Zonnebecke, južno od željeznice Ypern-Roulers. Osim već javljenih gubitaka dvaju pomaknutih straža izjaloviše se ove navale potpunoma. Neprijatelj je pretrpio silne gubitke, a da nije postigao nikakove prednosti. Južno od Lensa suzbili smo tijekom noći neprijateljska štrafunska odijeljenja.

2. listopada na večer. Osim obostrane topničke djelatnosti na bojnoj fronti ništa osobita.

IZ NJEMACKE.

Berlin, 3. (D. u.) Prema „Lokalanzeigeru“ vijećat će danas prusko državno ministarstvo o reformi gospodske kuće.

IZ SVEDSKE.

Stockholm, 2. Ministarstvo je predalo molbu za ostavku. Kralj je zamolio ministre, neka predbežno ostanu u službi, dok se ne isplta molba.

Washington, 2. Reprezentacijska je kuća prihvatila zakon o ratnom porezu, na temelju kojega će se utjerati 2575 milijuna dolara.

Washington, 2. Engleska je primila novi predudjam od 50 milijuna dolara.

IZ RUSIJE.

Menševiki za koalciju sa građanskim strankama. — Vijest o ostavci Tereščenkina neistinita. — Potreba djelotvornog sudjelovanja Rusije za antantu. — Raspoloženje proti antanti. — Mir antantu na trošak Rusije.

Rotterdam, 1. Reuterov ured javlja iz Londona: Menševiki su se izjavili sa 81 proti 77 glasova u prilog koalicii sa zastupnicima građanskih stranaka, ali istovremeno sa 86 proti 51 glasu za isključenje kadeta. Socijalni su se revolucionarci izjavili sa 91 proti 87 glasova za koalciju uz isključenje kadeta. U raspravi su Kerenskoga sa zastupnicima trgovaca i industrijalaca u Moskvi glede njihovog sudjelovanja kod vlade stavili ovaj uvjet, da mora kabinet biti potpuno neovisan o svim strankama ili organizacijama. Boljševiki su tražili od vlade, da se Leninu zajamči slobodno sudjelovanje kod demokratske konferencije. Vlada je odgovorila, da će Lenin samo u dvorani za rasprave biti nedirljiv, ali da će izvan dvorane biti uapšen.

Amsterdam, 1. „Algemeen Handelsblad“ javlja iz Petrograda: Zastupnici su novinska ovlaštena da izjave, e je vijest o ostavci Tereščenskoga nepspravna. Tereščenko da je uputio ministra-predsjednika na to, e obzirom na međunarodni položaj ne smatra poželjnim, da položi svoju službu, i da stavlja za svoj daljnji opstanak u službi uvjet, neka se imenuje narodna vlada sa dostatnim vlastima, koja će biti neovisna od svakog pritiska.

„Daily Chronicle“ prima iz Petrograda pesimistički ocrn položaja u Rusiji. Kriza da se zavlači uslijed velikog izmorenja, koje je donio sa sobom dugački rat i potištenost pod starom upravom. Vlada sveopće izmorenost. Uslijed poteškoća, koje sad donša sa sobom gradski život; uslijed sve većih cijena i nestašice živeža raste i sveopće nezadovoljstvo i razočaranje. Upadica je sa Kornilovom još pooštrila međusobno nepouzdanje i dovršila djelo razdora. Vlada je još samo sijena, i samo još sovjeti raspolažu pravom vlasti.

Bern, 1. U listu „Humanite“ izvadja Sembat, da je Asquith izvršno doveo volju antante do izražaja, ali vojnička da je pobjeda predudjetom za provedbu te volje; varaju se oni, koji računaju na vojnički pritisak, kako bi mogli neprijatelju narinuti važne tražbine, ma kako i bile velike posljedice gospodarskog rata. No za pobjedu da je od potrebe djelotvorno sudjelovanje Rusa. Sa Rusima da je pobjeda sigurna, bez njih je prazna fraza. Iz vijesti se iz Rusije, koje cenzura tako pomno rešeće, daje sve više razabirati, da će maksimaliste doskora doći na kormilo. Na to moraju svi da budu spremni. Socijaliste da su mogli na konferenciji u Stockholmu predočiti maksimaliste za stvar antante. Da li bi to bilo dobro ili loše sredstvo, o tom se ne radi, nego o tom, kojim bi sredstvima francuska vlada i vlada an-

tantinih zemalja mogla osigurati neophodno potrebito sudjelovanje Rusije.

Lugano, 1. Petrogradski dopisnik lista „Corriera della Sera“ javlja, da se sve više širi raspoloženje proti antanti. Antantu da su dapače okrivili sa naumljene izdaje, tako te mora englesko poslaništvo i Tereščenko izdavati protuzjave. Osim toga da je morao ministar izvanjskih poslova moliti kod engleskog i francuskog poslaništva radi neprestanih novinskih napadaja na antantu za izpriku. Kako bi alijirce stavio u bolju svjetlost, držao je kasnije ministar trgovine Prokopović govor, u kojemu je kazao: „Mi stojimo na rubu propasti. Dosad nas je spasavala velikodušnost naših saveznika, ali huškanje našeg novinstva proti antanti može iscrpiti ustrpljivost saveznika, a tad se ne bi mogli ni na koga više osloniti, jer tad ne čebiti više ruske vojske“.

Petrograd, 1. Petrogradska brzojavna agentura javlja: Prigodom u ruskom novinstvu izražene zabrinutosti, da bi saveznici mogli pod utjecajem naše privremene vojničke slabosti pristupiti zaključku mira na račun Rusije, ovlaštenimo na izjavu, da engleska, francuska i talijanska vlada odlučno osporavaju vijest, kao da bi, kako to tvrde središnje vlasti, uporabile teški položaj, u kojemu se Rusija nalazi, u tu svrhu, da osiguraju svoje vlastite interese.

Petrograd, 2. Petrogradska brzojavna agentura javlja: Pošto je više listova raširilo vijest, kao da su kod Kornilovog pokreta sudjelovali engleski oklopljeni automobili, ovlaštena je petrogradska brzojavna agentura, da proglasi tu vijest čistom izmišljotinom i zlobnom klevetom, koja ide za tim, da posije između Rusije i njezinih saveznika neslogu i tako oslabi njezinu vojničku snagu.

H Haag, 1. Dopisnik lista „Daily Chronicle“ u Petrogradu brzojavlja ovaj opis iz Petrograda u London: Ima trenutaka, kadno bi čovjek volio, da ne javlja ništa od toga, što se ovdje zbiva. Često je atmosfera zagušljiva i pritisak je zraka nepodnosiv. Ruski domoljubi, bili ma kakova smijera, pate pod ovim pritiskom moralčne bolesti, i svaki, koji nema srce od kamena, mora da osjeća s njima. Sjajna su očekivanja revolucije potamnijela i energija se naroda staložila. Strpljivost i nada je iscrpljena čitavim nizom kompromisa između sila, koje se bore jedna proti drugoj; i da su ove barem pozitivne umjesto negativne, ili barem energične, ili da imaju organizacijske moći, tad bi se mogla kriza brzo i oštro odlučiti. No ova se lijeno povlači, a sveopći razdor drma moralom. To veći postaje utjecaj boljševika. Vlast se je Kerenskoga znatno snizila, njega dostatno ne podupiru niti s desna niti s lijeva.

Berlin, 3. (D. u.) Državni tajnik vanjskih posala dao je zastupniku Wolffovog ureda sljedeće izjave: Ruski je ratni ministar Verhovski tvrdio na petrogradskoj demokratskoj konferenciji, da je državni kancelar izjavio u Stuttgartu, da je Njemačka sklona da povrti Alzaciju-Lorenu Francuskoj. Izjave, koje je državni kancelar dao u Stuttgartu, su opće poznate. Tvrdnja je ruskog ratnog ministra izmišljena. Dalje je Verhovski izjavio, da imade Njemačka namjeru, da sklopi sa Engleskom i Rusijom separadni mir na troškove Rusije i da su Engleska i Francuska izjavile, da ne će na to pristati. Izričito ustanovljujem, da Njemačka nije učinila niti Francuskoj niti Engleskoj predloge za separadni mir.

SA RATISTA.

Beč, 1. Listu se „Journal de Genève“ od 22. rujna javlja iz Chiassa sa 20. rujna, da je car Karlo prigodom svog posjeta na Stiflerskom klancu malone zapao u talijansko zarobljeništvo. Jedan je od zračnih ljetača promatrao put automobila po cesti na Stiflerski klanac i o tome javio dalje. Talijani da su nakon toga odmah navalili na naše postojanke na Stiflerskom klancu, i caru Karlu da je samo brzim bijegom preko Merana u Beč pošlo za rukom, da izbjegne katastrofi. Na ovo se javlja: Isitna jest, da je car Karlo boravio u prvim postojankama na Stiflerskom klancu i da je sa neprijateljske strane palo onamo nekoliko hitaca. No odnosnog dana nije bilo vidjeti nijednog neprijateljskog ljetača. Car je kroz čitave satove proboravio na Stiflerskom klancu i nakon toga prema programu nastupio svoje putovanje u Landeck. Kod toga se je zadržao još kroz dalje vrijeme u području Ortlera i to prije svega u Trafoiju, opet pod očima talijanskog topničkog motritelja. Da je uslijedila bila talijanska navala, bio bi car Karlo ostao kod svojih četa. No u pogibao i u zarobljeništvo ne

bi bio došao, jer bi branitelji Stilsferskog jarma bez sumnje znali braniti svog vrhovnog ratnog gospodara, kako su i dosad osujetili bili svaki pokušaj neprijatelja, da osvoji njihove postojanke.

London, 2. (D. u.) Reuter. Prema posljednjim izvještajima za jučerašnjih je zračnih navala u svim okružjima 9 osoba ubijeno, a 42 su osobe ranjene. U Londonu izgubiše život samo 2 osobe. Stvarna je šteta neznatna.

RAZNI BRZOJAVI.

Rotterdam, 1. „Daily Telegraph“ javlja iz New Yorka, da je japansko izaslanstvo stiglo u New York. Po prvi su se put vijale u gradu japanske zastave. Sad se pokazuje spremnost, da se zaboravi na staru kavgu sa Japanom i da se prepriječi nova. Gotovo svi listovi izražavaju nadu, da će se odnošaji poboljšati.

Stockholm, 1. Kako „Aftontidningen“ saznaje, izjavio je švedski poslanik Ekengren u Washingtonu Lansingenu sažaljenje švedske vlade povodom argentinske afere i obećao, da se slične spletke ne će nikad više opetovati.

London, 2. (D. u.) Reuterov ured doznaje, da se je u Parizu sastala konferencija alijiraca, da vijeća o postupanju sa neprijateljskim posjedom u osvojenim područjima.

Stockholm, 2. (D. u.) Kako javlja „Aftondebladet“ započelo se je u antantnim lukama već zaplijenjenjem švedskih brodova.

Bern, 3. (D. u.) Kongres se je radničkih zadruga bavio u jučerašnjoj svojoj sjednici izvještajem o predradnjama za kongres. Njemački se je izaslanik ogradio proti dopisu engleskih radničkih zadruga, u kojem se odbija svaka suradnja sa Nijemcima, čiji je vlada kriva, da je buknuo rat. Češki odaslanik Tušar zahtijevao je, da se prizna češke delegate kao posebno narodno-autonomno zastupstvo. Kongres je sa svim glasovima, osim onih čeških, odbio ovu želju.

Političke vijesti.

Prof. Fr. W. Foerster o austrijskim Svenljemcima.

Znameniti je njemački učenjak prof. Fr. W. Foerster priopćio u listu „Frankfurter Zeitung“ odulji članak o budućem odnošaju austrijskih naroda, koji zaključuje riječima: Toliko je sigurno: Nikakve raskomadajuće osnove antante ne mogu dirnuti Austrije u korjen njezinog postupka tako osjetljivo, kao raskomadajući nacionalizam Svenljemaca u Austriji, kojega primjer dakako i medju austrijskim Slavenstvom uvijek iznovice pospješuje sklonost do sjedinjenja sa slavenskim istokom, premda je ova sklonost u suprotju sa svim gospodarskim i kulturnim interesima slavenskog zapada, te bi se za to lako dala svladati sa nekoliko kulture, razbora i političke pedagogike na njemačkoj strani.

Pređ apsolutizmom?

Gradačka „Tagespost“ piše medju ostalim: U zastupničkoj je kući uslijed toga, što broje njemačko-gradjanske stranke prema današnjem stanju po prilici 170 zastupnika, sa Rusinima i Rumunjima prilici 220 članova, ostali Slaveni ali zajedno sa Poljacima 240 članova, moguća čvrsta množina samo sa njemačkim socijalnim demokratima (oko 50 članova). Ali pošto se ovi iz čisto stranačko-političkih razloga prislanjaju samo opoziciji, to u zastupničkoj kući nema većine za poslove, nego samo opozicija proti svakom vodjenju državnih poslova, pa ma se ovo ministarstvo zvalo Seidler ili Beck ili Silva-Tarouca. Dogmi stranke za ljubav ugrožavan je tako vruće ljubljeni parlamentarizam i upravo prinuđen, da prelomi ustav i to za to, jer bi Česi i Jugoslaveni, kako se sad ponašaju, podupirali samo federalističku vladu. Ako je isključena mogućnost sastava većine, tad preostaje samo prelom ustava. Do ovoga ne će dakako odmah doći; pokušat će se sve, ali ako se stranački položaj skupina ne promijeni i ako njemački socijalni demokrate ostanu kod svoje dogmatske opozicije, proti svakom proračunu i proti svakoj vladi, to državni brod plovi opet ususret § 14. i carskim patentima. Mora li zaista da bude tako? Ako su u svim državama Europe socijaliste (nijesu to uvijek programatički jednaki socijalni demokrate) znali, da sa ili bez ogradjivanja nadju neku nagodu izmedju državnih potreba i svoje stranačke dogme, to bi se ovo isto moglo očekivati i od naših njemačkih socijalnih demokrata.

Rodoljubi!

Proširujte „HRVATSKI LIST“.

Domaće vijesti.

Sjednica općinskog upravnog vijeća. Jučerašnjoj sjednici općinskog upravnog vijeća prisustvovali su svi članovi. Sjednicu je otvorio u dvorani kotarskog poglavarstva tvrđjavni komesar Hohenbruck, koji je članove pozdravio i pozvao na suradnju kod ozdravljenja općinskih prilika, te općini obećao svaku potporu sa strane državnih oblasti. U ime članova zahvalio je tvrđjavnom komesararu generalni inžinir Tonsa. Medju ostalom zaključilo se je u sjednici, da će se u hrvatskoj školi uvesti prama želji roditelja kao drugi jezik osim nastavnoga njemački a u njemačkoj hrvatski. Vijeće je dalje zaključilo, da se imade općinskim namještenicima dati iste ratne doplatke, koje imadu državni činovnici. Vijeće je uzelo na znanje ustanovu ureda za posredovanje radnje i imenovanje povjerenstva za ispitavanje porotnih listina, u koje su bili imenovani dr. Zuccon, dr. Schiavuzzi i dr. Pfeifer. Dalje bi na sjednici saopćeno, da su pokrajina i država obećale općini Pula financijalnu pomoć. Iza riješenja manjih predloga bila je sjednica zaključena. Za danas ovo kratko izvješće.

Zabrana izlaženja tijekom noći. Tvrđjavni komesar saopćuje: Upozoruje se pučanstvo, da je uvijek u kreposti zabrana izlaženja tijekom noći. Onim osobama, koje traže zakloništa protiv zračnih navala u na to odredjenim lokalima nije dozvoljeno vratiti se svojim kućama tijekom noći. Ove osobe moraju naprotiv ostati u zakloništima barem do 4 sata ujutro. Od ove je zabrane isključen samo onaj čas iza navale i to neposredno izakako je trubljac otrubio znak, da je pogibelj prosla. Osobe, koje se budu našle na ulici u drugo vrijeme, bit će prijavljene i kažnjene.

Milodar za hrvatske škole u Pull. Prigodom otvorenja hrvatske škole u Pull, položeni su preko ove uprave sljedeći prinosi: Gosp. Perica Paun sakupljenu svotu na Nj. V. brodu „Stephanie“ od K 365.—; gosp. Josip Kozjak sakupljenu svotu Nj. V. brodu „Erzh. Friedrich“ od K 298.40. Imena hvalovrijednih darovatelja donijeti ćemo naknadno. — Prije no što smo se obratili na naše rodoljube, znali smo da će naš poziv uroditi plodom. Kao što naši hrabri mornari znaju biti pravi borci za domovinu, isto tako moraju iskazati u velikoj mjeri ljubav napram svojem rodu i jeziku. Veselimo se ovakovom pohvalnom odazivu naše momčadi, jer ako mornar od svoje vojničke plate otkida samo jednu krunu, polaže veliki dar na oltar domovine, koji će nam donijeti samo koristi i bogatog ploda. Dok ima ovakovih rodoljuba, nedvojimo o uspjehu svakog našeg narodnog pokreta. Otrag malo vremena su ovdjašnja braća Česi znali sakupiti u malo dana za svoju „Maticu“ svotu od 14000 kruna, a pošto je nas kud i kamo više, mogli bismo se ugledati u sjajan uzor braće Čeha i sakupiti lijepu svotu, koju još više trebamo negoli braća Česi, da tom svotom obdarimo djecu naše slottice Istre sa blagodatni nauke u našem jeziku te da ih spasimo od duševne propasti. Koliko gg. sakupljačem, toliko isto darovateljima najsrdačnije zahvaljujemo, kličući im: Živjeli! Ugledali se i drugi naš rodoljubi u hrabru našu momčad, u tu uzdaricu našu i slijedili njihove plemenite čine!

Čitaocima na znanje. Tuže num se iz raznih strana Istre, da ne primaju pravodobno „Hrvatski List“ odnosno uopće kasno. Na umirenje istih i u naše opravdanje javljamo, da u tom pogledu leži krivnja izvan našega uredništva, naše tiskare, uprave i otpravništva; ista je u svezi sa današnjimi izvanrednimi prilikama. Koli uredništvo, toll tiskarsko i otpravničko osoblje posluju noćju, svi čine više nego li im nalaze dužnost, kao vojnici na fronti. Toliko u nadi, da će nas čitatelji razumjeti.

Kradje. Kroz zadnja 3—4 tjedna, oštećen je u vrtu Antuna Steffé Antunova iz Kopra ul. del Prato, barake br. 1, 460 strukova zelja u vrijednosti od 460 kruna. Od kuda proizlazi šteta nije još poznato. Stvar je javljena redarstvu.

Izgubijeni predmeti. Na 1. o. mj. u 8 sati popodne, izgubila je u gradskim ulicama Ema Fleck, stanujuća u ul. Tartini br. 5-1. jedan zlatni prsni nakit sa tri modra kamena od nepoznate vrijednosti. Stvar je javljena redarstvu.

Prodaja riba. U slučaju, da prisprije riba prodavat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imadu danas vlasnici živežnih karata počevši od broja 7801.

Škola i rat.

Prijatelj lista dostavlja nam sljedeće crtice iz školskog života u našoj Istri, koje lijepo prikazivaju tužne naše prilike:

Polazak: Zašto nijesi bio u školi jučer?

— Bio sam posudio postole sestri.
— A gdje je ona danas?
— Doma je bosa. Sutra ću dati postole njoj; doći će u školu ona, a ja ću doma ostati.

— A tebe, Slavko, zašto se tako rijetko vidi?
— Jer majka ide na provizaciju, a ja moram doma čekati.

— Milane! Što si ti jučer radio?
— Čekao sam sve do podne, da štogod okusim.
— Ni na školskoj misli nijesi bio!
Nije me majka pustila, jer sam vas razdrapan.

— Ali ti, Martine, imaš robu; pa zašto gubiš školu?
— Odgovara Lučica: Mat ga je i jučer poslala, ali je Martin ostao na putu i igrao se do podne s Tonićem.
— Ivica, kako si došao u školu?
Došao je otac na dopust i me je poslao u školu.
— Kada ne bude oca, hoće li opeta ostajati doma?
Neću, gospodine učitelju!

Učita: Učenik: Gospodine učitelju! molim čitanku.

Drugi: I meni, i meni, i meni...
Učitelj: Čitanke nijesu još došle, čekajte da dodju. Jeste li kupili pisanke? Tko nije, neka ustane! (Diže ih se polovica). Zašto nijesi kupio pisanku ti Frančič?

Frančič: Majka mi je dala samo tri novčića, ali teta Barbara htjela je za pisanku šest novčića. Lani su koštale samo tri.

Pažnja: Učitelj tumači i tumači. A mala Milica nastanja se na klupu, uvlači se, zlijeva i diže ruku, dok je konačno učitelj pozove na red i pita:

— Što ti je, Milice!
Molim, pustite me, gospodine doma, jer sam gladni...

Stega: Učitelj zadržao nekoliko njih u zatvoru. Poslije četvrt sata dotrči majka po svojega Ljupka i stane tužiti na učitelja:

— Ma gospodine šta ste učinili! Mali nije okusio ničega od sliča. Pustite ga kući da posrće malo kave od škandela.

Učiteljske sile: Zastavi majka učitelja na putu, te će mu: Kada će biti škola za moju malicu? Jučer je poslala, a vi ste mi ju natrag poslali.

Učitelj: Jučer su imali školu oni veći, polovica prije, polovica poslije podne. Za vasu je imala bila škola danas. Neka dodje svaki drugi dan samo popodne. Mučim se sam sa preko 200 dece.

Čistoća: Stara baka sa štapom približi se bojazljivo prosvjetitelju naroda i šapuće mu u uho: Znaite, gospodine, aam me je povijedati, moja se je unučica napunila gamadi. Nikada dosad! Molim stavite je ča, blizu koje druge male.

Učitelj: Dobra moja teto! i ja dobijem štogod kojeg puta, pa se moram čistiti. Dajte i vi malu.

Starica: Namazila bi joj glavu s malo petroleja, ali ga nisu dali od Ivanje. Sapuna nema, dobrog češlja ne može se tu kupiti. A u mene su slabe staračke oči; imati ću, moj dragi gospodine, imati ću posla dokle zatrem u vrijeme rata ono nečisto sijeme.

Upisivanje: Majka: Moja je Marica svršila već školu, ali molim da je uzmete i ove godine. Skrb me je velika za njezinu budućnost. Ako se štogod nauči, naći će si laglje koji kruh.

Druga majka: Molim ispišite mojeg Ivana. Najstariji mi je, uljezao je u jedanaestu, ali kopa već i ore. Ne mogu nikako bez njega. Slati ću ga koji mjesec po zimi.

Pokrajinske vijesti.

Materijalni položaj učiteljstva u Dalmaciji.

Pišu iz Splita: Na glavnoj skupštini Saveza dalm. učit. društava u Splitu dne 23. rujna o. g. jednoglasno je prihvaćena ova rezolucija, kojom se odbija ratni doplatk od 10 posto: „Učiteljstvo dalmatinsko sa ogorčenošću odbija odmjereni mu ratni doplatk od 10 posto, doznačen zaključkom zemaljskog odbora, dneva 13. VIII. 1917., kao besprimjenu i najvišu uvrjedu čitavom stališu. Dostojanstvo ljudsko i svijest staleška sile isto učiteljstvo, da javno poruči Zemaljskom odboru, kako će baš on — Zemaljski odbor — ovim svojim postupkom natjerati učiteljstvo, da odgovori onim mjerama, koje će biti pogubne za ono malo prosvjete, koju je narod crpio jedino od svojih škola. Gladno učiteljstvo nije u stanju da dalje u ovim prilikama vrši svoje dužnosti, a onda, eto Zemaljskom odboru, nek daje račun Bogu i narodu za svoj nehumanitarni i nepatriotični čin prema najpotrebitijem stališu našega naroda. U svome ogorčenju učiteljstvo žali samo da naše narodno prestavnništvo nije na okupu, jer ga tješ i uvjerenje, da ono ne bi bilo nikad dozvolilo da baš narodno učiteljstvo mora biti prva žrtva, koju će skršiti ratna bijeda i nestašica. Učiteljstvo ovim završuje i više ne moli, već s pravom zahtijeva, da se i za nj u ratnom povišku uzme ona ista mjera, koju uživa državno činovništvo.“

Razne vijesti.

Iz II. bitke na Soči. Jedna baterija, koja je branila Monte San Gabriele, ispalila je u 24 sata 9000 hitaca. Tu se topnik neprestano giblje, donoseći municiju, polugol, a usprkos toga znoji se uzdižući. Lice mu pritište vrpca od gume, koja drži masku za zaštitu od plinova, kroz čija se vlažna zamaglena stakla za par časaka ništa ne vidi. Neprestano udaraju u blizini granate druge neprijateljske sa zagušnjivim plinovima i čitava se okolica napunja zutozelenom maglom. Nad glavama lete neprijateljski avijatičari, koji se spuštaju sve do 300 metara, da bombama lakše pogode cilj. Kraj toga treba neprestano paziti na topove, jer cijevi se ugriju, užare, glicerinski zavori se isparuju; treba paziti na čas kad se mora vatra topa obustaviti i hladnim oblozima učiniti ga opet uporabivim. Tako mora i topnik u modernom ratu podnašati teške pogibelji, muke i rad.

„Jutr. List“
 Pomilovan nakon smrti. „Lidove Noviny“ javljaju: Domobransko sudište u Krakovu obavijestilo je ovih dana rodbinu bivšega urednika nacionalno socialnoga lista „Straže“ Josipa Koteka, da je isti amnestijskom odlukom od 2. srpnja 1917. pomilovan. Kotek je bio osuđen na kaznu smrti na vješalima, nakon toga mu je putem milosti promijenjena osuda, te je ustrjeljen. I sada je nakon smrti pomilovan.

Vojničke vijesti.

Dnevna zapovjedni lučkog admirantata broj 276 od 3. listopada 1917.

Posadno nadzorstvo: nadporuč. Skala.

Lječničko nadzorstvo na N. V. b. „Bellona“: llinjski liječnik dr. Tschada.

Lječničko nadzorstvo u mornaričkoj bolnici: llinjski liječnik dr. pl. Marochino.

Molitvenik
„Isus prijatelj malenih“
 dobiva se u papirnici
 JOS. KRMPOTIĆ, Trg Custozza, br. 1.

Pokućvo

kupuje i prodaje poznata tvrdka

FILIP BARBALIĆ *Sisnaska ulica*
 Svake tlapelarske radnje izvršuje brzo i točno.

HENRIK SIENKIEWICZ

Ta treća.

(Nastavak.)

Vidio sam u Parizu i Monakovu slikara, koji su bili nalik na sluge u pivovari ili na brijake i kicoše, tri groša ne bi čovjek za njih dao, a kad tamo, bilo u tih stvorova zanesečnosti, neobičnog nekog osjećanja za likove i boje, te osobite snage, da to osjećanje iz sebe prenesu na platno. Ostržinjski, koji za sve ima određeni izraz, govoreći o tom napisao bi u svom „Poletaru“: „spiritus fiat ubi vult!“

Prema mnenju Svjateckoga historijsko je slikarstvo „obskurno barbarstvo“. Ne slikam povjestničkih predmeta i koliko se mene tiče, ne brinem se o tome, ali čujem to kao neki napredni nazor sa svih strana. Pa kako se svuda već samo o tom govori, cijelo mi to pitanje dosadjuje!

Naši poljski slikari imaju jednu pogrešku. Žene se s kojekakvim doktrinama o umjetnosti, pa žive kasnije pod njihovom vlašću, gledaju sve na njihove oči, natežu prema njima umjetnost i više su propovjednici, nego li slikari. A nasuprot tome, što sam prije rekao, poznavao sam i takvih slikara, kojim su se ustne nabirale, koliko bi govorili o umjetnosti, a kad im se valjalo dohvatiti kista, niesz ništa znali...

Često sam već pomislio, neka teoriju umjetnosti stvaraju filozofi — i ako je glupu stvore — neka sami za nju odgovaraju, a slikari neka slike slikaju, kako im srce kaže — i neka umiju slikati, jer to je temeji.

Koliko je do mene, mislim, da je najbjed-

Javna zahvala.

Dužnost nam je, da se prijateljima i znancima zahvalimo najljepše na svemu, što su nam iskazali prigodom smrti našeg dragog supruga, brata i oca

Paskvala Gabrijelić

Zahvaljujemo velč. g. Ivanu Žiganto, župniku u Mošćenicama, koji je pokojniku podjelio sv. otajstvo umirućih; njemu i ostalim gg. svećenicima na svečano obavljenom sv. obredu pokopa izmucenog tijela dragog pokojnika. Hvala velšt. g. Niku Palajčić, ravnatelju pučke škole u Berseču i g. učiteljici, koji su sa školskom djecom prisustvovali sprovodu. Hvala dobrim Bersečanom i ostalima, koji su otpratili milog pokojnika na vječni počinak. Svima hvala i Bog platlo.

Bersječ, 29. rujna 1917.

Za obitelj

Ivan Gabrijelić
 župnicupravitelj.

Ratno osiguranje!

C. kr. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročad osiguravajući odlo u Pull, trg Custozza broj 45, časti se obavijestiti p. n. općinstvo, osobito pako one obitelji, koje imaju ili oca ili sinove u vojsci, da prima ratno osiguranje po ugodnijim cijenama nego li prošle godine. U interesu je svijlu, da osiguraju svoje, ne samo svoje na fronti, nego i one u zaledju, jer i prvi i drugi su u pogibelji. Nitko dakle nek se ne okani ove dobrotvorne prilike.

Za one, koji su već bili osigurani, i kojima je prošlo vrijeme osiguranja, prima se novo osiguranje za dobu od jedne godine. Ovakovim će se strankama u cijenama mnogo popustiti t. j. ubrojiti će im se dio prošle godine već uplaćene svote u novu premiju. Time je dana prilika i siromašnijim slojevima, da se posluže ove pogodnosti.

niji talenat više vriedan, nego li najodličnija doktrina, a najodličnija doktrina ne zaslužuje, da slobodi umjetničkog rada rješava obuču.

X.

Bio sam s Kazimirom i sa Suslovskima na izložbi.

Pred mojom slikom svedj se još ljudi kupe.

Tek što udjosmo, počeli su šaputati i odmah su svratili poglede, ali ne na sliku ili na me, već poglavito na Kazimira. Najpače žene niesz oka s nje skidale. Opazio sam, da je radi toga Kazimira bila veoma zadovoljna, a ja joj to ne upisujem u grieh...

Svakako više to, što je za lešine Svjateckoga rekla, da je ta slika „nedolična“. Suslovski uvjeravaše, da je baš to isto htio reći, — no ja sam bio biesan. Zar da i Kazimira ima takvo mnenje o umjetnosti!

Odmah se gnjevan s njima oprostim i izpričavajući se, da imam razgovora s Ostržinjskim, podjem doduše k Ostržinjskom, ali za to da ga povedem na zajutrak.

XI.

Vidio sam čudol neosporna je činjenica. Sada tek znam, za što su u čovjeka oči. Corpo di Baccho! kakva ljepota!

Idem s Ostržinjskim. Nagio opazim, gdje na uglu Vrbove ulice/kraj nas prolazi neka gogospodja. Ostanem kao ukopan, zapanjen sam, kamenim se, otvaram oči, gubim svijest, u neznanu hvatam Ostržinjskoga za kravatu, razvezujem Ostržinjskomu kravatu — i pomozite, jer pogiboh!

Kino „Crvenog Križa“

Ulica Sergija broj 34.

Danas novi raspored

Početak od 2:30 do 8:30 na večer.

Neprekidne pretstave.

Ulaznica: I. prostor 1 K; II. prostor 40 fil.

Ući se može kod svake pretstave.

Ravnateljstvo si pridržuje pravo promijeniti raspored.

Svoj k svome! :: Svoj k svome!

Kavana

„Narodni Dom“

opskrbljena je svim hrvatskim, slovenskim, češkim kao i drugim novinama raznih jezika.

Na raspolaganje biljari i druge igre.

Posebne sobe za igre. — Poslužba brza i točna.

Za što veći posjet preporuča se

Grga Basletić, vlasnik.

„Hrvatski List“ može se kupiti u našoj podružnici, ulica Franz Ferdinanda 3, naproti „Custozi“ već od 6 sati jutro dalje.

Manje je do toga, što su u nje savršene crte. Šta je do crta! — jer to je naprosto rečeno umjetnička zamisao i remek-djelo za crtež, remek-djelo za kolorit, remek-djelo za osjećajnu sliku. Greuze bi od mrtvih ustao, kad bi je vidlo, a onda bi se objesio, što je takve nakarade slikao.

Gledam i gledam... Sama ide — a da i s njom ide pjesma, s njom glasba, s njom proljeće, s njom razkoš i ljubav. Ne znam bih li je odmah htio slikati, jer bih volio kleknut pred njom i cjelivati joj noge, što se takva rodila. A znam li ja napokon, što bih htio!...

Ona kraj nas prolazi tako vedra kao ljetni dan. Ostržinjski joj se klanja, ali ga ona ne vidi... Ja se budim kao od zagluha i vičem:

— Podjimo za njom!
 — Ne! odvrća Ostržinjski, zar si pomahnitao? Moram kravatu svezati. Daj mi mira! to je moja znanica.

— Tvoja znanica? Upoznaj me s njom?
 — Nije mi ni na kraj pameti... brini se oko svoje zaručnice.

Proklinjem Ostržinjskoga i njegovo potomstvo do u deveto koljeno, te hoću, da sam za neznanom poletim.

Nesrećom je sjela u kola. Iz daleka samo vidim slamnati njezin šešir i crveni hladnik.

— Poznaješ li je u istinu? upitam Ostržinjskoga.

— Ja sve poznajem.
 Tko je ona?

— To je gospodja Jelena Kolčanovska, rođjena Turno, inače zvana gospodjica-udovica. (Nastavit će se.)